

Vatwefch u Awifess.

Nr. 35.

Zettortdeena 30. Augusti.

1862.

Awischu finnas.

Bruhschöös stribdejahs diwi brahli iskaptē deht. Weens to jo zeeti sawās rohkās turreja, ohtris atkal ar warri gribbeja israut. Itt ahtri atlaide turretajs wallā un iskapis ohtram brahlim eduhrahls wehderā un nu bij us reis pagallam. Lai jelle fargahs assu-leetu deht stribdetees.

Wahzsemme irr daschās weetās eeraddums bahrgā laikā ilgi jo ilgi swannih. Lautini dohma, ka Deewā tad winneem buhschoht jo schehligs un tohs no ugguns-grehla pasargaschoht. Dauds semmē schi swannischana pehrkona laikā irr zeeti aisleegta, jo to finn, ka sibbins daschu reis augstōs tohrndōs eespexx. Tā arri scho wassar Tiroleru semmē notizzis; sibbins diwus swannitajus nospehris.

Sakschu semme. Meschalunga dehls spehleja ar plinti un gribbeja gullofchū kalmurazzeju labbi isbaidit. Winsch uslikke sawai dubbulta stohbra plintei kapparinu us to stohbru, ko par tukschū turreja. Plinte sprahga wallā un lohde isgahje wihrām zaux galwu. Dehls bij us peelahdeto stohbru kapparinu uslizzis.

Bairu semmē kahdā weetā lauku-lohpchanas beedriba nospreedupe par tik un tik dauds mahjahn dahsneeku eezelt, kam wissi dahrī ja kohpj un auglu kohki ja stahda. Gan teizama leeta! Arri pee mums fahk faimneeki wairak ar dahsu kohpschanu un auglu stahdischanu darbotees. Jaw reds pee daschahn mahjahn labbi eetaisitu dahsu un smukki fastahditus kohkus, kas mahjahn par leelu jaukumu un teizamu labbumu.

Grahzes pilsatā, Eistreiken semmē, stahweja wescherene uppes-mallā us laipu weschu masgadama. Tē kahja paslihd un — putnks! bij wescherene dsillā uppē eekrittusi. Jaw straume to prohjam rahwe, jaw fahke grimt un flikt — se

veepeld winnas funs klah un israuj weschereni mallā.

Wahzsemme. Annoweres Kehnina walsti, veeshja gohwu-gans — kas zits, ka beskaunigs sehus — funni pee bulsa astes. Bullis no tam fabijahs un skreija ka traks vahr gannibahm un labbibas laukeem. Winsch ahtraki ne rimma, ka mehr funna aste bij norauta. Abbeem lohpineem bij leelas bailes un sahpes jazesch un lobbibas lauks bij tā nowasahts un samihdihts, ka ūahdi lihds trihs simts dahldereem rehkinaja.

Berline Juhslija mehnēs kahdam kohpmannim muscha augsch'-luhpā cedurx, kas tuhliht negantigi uēpumpst. Kad nu tuhliht ne tikka ar Salmiaka-spirktu, kas dauds reis lihdssoht — masgahts, un dakters indewi arri tuhliht ne warreis sprest, tad pumpums wairumā gahjis — israh-dija, ka winsch leesas fehrgā (Milzbrand) slims, un rau! falsch wihrs tappa ka kautin nokauts. — Muscha, kas tam luhpā eduhra, buhs to giptigu fullu no kahda leesas fehrgā krittuscha lohpa eesihdufi, un mirrejam atkal meesā eelaidusi. Tadehk mahzees scheit, lassitajs, tawus lippigās fehrgās krittuschus lohpinus labbi dīlli semmē bes ahdas nowilfschanas aprakt, kur neweena dīshwa raddiba ne warr peektuht klah.

Birmingamas pilsatā, Enlantē, pakribki, kur schaujamas zeppurites plintehm taifa, maschine sprahgusi un 8 zilwekus pawissam nomaitajusi un 30 irr lohti eewainoti.

Wirtembergas walsti, Wahzsemme, neap-dohmiges schahwejs meschā dohmadamis us meddijumu schaut — behrnu buhri eeschahwis un weenu 13 gaddu puiseni pawissam noschahwis un ohtru 7 gaddu wezzu meiteni faschahwis. G. J. S.

Pehterburga. Kahds sweschineeks eenahza trakteeri, ko fauz „Jaroslaw“ un panehma Nr. 7. Winnam ne bija neskahu mantu lihds, tilween ap-

gehrbs muggurā. Likkā few doht wakkarias ar glahsu brandwihna un butteli wihna un gahja guleht. 11tōs no rihta trakteera fullaini dohmoja, ka sweschineeks jaw buhschoht pahrgullejis un weens no teem eegahja Nr. 7. sweschiveeka istabā — un to atradda gultā affinis! pee kahjahn puzz-nasi! „Ko juhs ar fewim darriju schi!“ eesauzahs fullainis. „Neka! es tik gribbeju few kalku pahrgreest.“ — Atfaulks dakteris pasinne, ka schis effohst tas brilku un lihkeru taisitajis (optikus) A. Peldmanns no Piannu semmes, 22 gaddus wegs, kas stahw appaksch usraudibas. Ne sinn kalabbad tà darrijis. Tappe nowests us Obukowas lasareti, kur pee winna atradda buddeliti ar drappehm, kas zaur Pehterburgas leelo polizeju tà-pat taps ismekleta kā schi leeta. I.....i.

Klaipēde. Ka ta konterbandes - buhschana pee tam peepalihds, gilwekus samaitaht, warr redseht - no ta neganta darba, kas nesenn us Kreewu rohbescheem Klaipēdes tuwumā notizzis. Teem tur buhdameem konterbandekeem likkahs, ka kahds no winneem tohs gribboht pee teefas opfuhdseht. Tee uskritta tapehz tam kahdā weentula weetā un nokahwa to breesmigā wihse, tam azzis isfpeesdami, wihsus kaulus falausdami, gallas gabbalus isgreesdami un to nabbaga gilweku, kas wehl nebij pilnigi nobst, neschehligi gulloht atstahdami. Pat newainigajam peerahditaja firgam bij slepkawu atrebschanu just. Tee preekehja lohypu pee galwas pee sohka un yahra to. Monahweta lihels effohst breesmigi isflattijees.

Wahzemme taggad isdibbinajuschi, ka furmom par gaddu wairak kā 12 tuhlest. spradshu un daschadu skahdigu tahrpu preeksch barribas waijadsig. Woi nu furmus wehl turpmak waijahs?

Berlīnes Awises bij preeksch kahda laika preeksch karpv (siwu) isaudsinachanas — „karpv-pulwers, lastite par 1 duklatu“ peedahwahts. Kahds Berline buhdams muischneeks, kas schahs siwis labprahf sawā muischā buhru audsinajis, no-fuhtija sawu fullaini us apschmeto weetu, bet dabbuja sawu duklatu lihds ar raktu atpakkat, luxā stahweja: „Peedohdeet — tas notikka derrefchanas

labbad, ka to dumjako, trakkalo leetu warr isfohliht un tuhdal tizzigu atrohd. Juhs effet tas festais, kas karpv = pulweri gribb.“ — Id.

Tà jaw dascham labbam gahjis, kas pehz mantas prezzejis.

(Pateesigs notifikuns.)

Naw wis ilgi, ka kahds skrihweris pee kungeem deenestā gohdigi dñshwoja. Pee kungeem biji daifa, jauna gohdiga meita par jumprawu, (ko faulkim par Anninu) un to skrihweris par bruhti turreja un bija nehmejs gattaws. Tanni paſchā muischā bija arri spihsmanne, wezza, nejaula meita Trihne ar labbu plattu mutti. Spihsmanne un jumprawa abbas pirkā Wahzemmes lotterijā lohses, zerredamas ko winneht. Skrihwera jaunskungs abbahm schihs lotterijas lohses aygahdaja. Aisgahja laiks pehz laika, bet wehl ne bija finna no kahda winnina. Tē atmahk pee skrihwera grahmata, kas melde, ka spihsmannes Trihnes lohse 20 tuhlest. gulschus winnejuſe. Skrihwrim schaujahs prah-ta: Tas labs naudas grassis, tē jataifa andele, un ne teiz spihsmannei wehl neka no winnas laimes; bet — tauvu wiltneku! atstahs us weetas dailo Anninu un fahk pehz wezzas Trihnes luhktees un tai gluddenus, mihlestus mihlestibas wahrdus mehtaht. Trihne mihlestibas vilna labprahf peenehma skrihwera wahrdus. Jēbchu Annina, kas skrihweri uſtizzigi un zeeti ween mihleja gan skrihwrim pahrmetta neustizzibu un no firdehsteem bahla un wahja palissa daschu asfari raudadama, tomehr skrihwera zeets vrachts negreese ne ausi us gaudahm — un aisgahja pee zeeniga, usteiza tai deenesku stahfidams, ka Trihni par feewu opnem-schoht un drihs kahsas buhschoht. — Trihne lustiga bes prahfa; bet zeeniga mahte ne warreja faprast, kas skrihweri tà fasildijis wezzo Trihni nemt. — Bebz diwi neddelahm kahsas noteikta, kahsu rauschi sazepti, wihs un allus pahrwests un kahsu weesi saluhgti, bet Trihne wehl ne puſſplehstu wahrdu no sawas winnetas naudas ne sinn. — Atnahk kahsu rihts — bruhtgans un bruhte brauz basnizā un teek salaulati un bruhtgans laimigs par fawem 20 tuhlest. gulschem un bruhte par jaunu wihru. — No basnizās pahbraukuschi, gribbedams

bruhtgans nu sawai melnai jaunai seewelei preeku darriht stahsta, ka ta 20 tuhst. gulschus zaur lotteriju winnejuſi. Bruhte to dabbujuse dsirdeht jaſt til rohkas kohpā un no gihboča pahrnemta us krehſla ſaplohk. Bruhtgans dohmadams, ka ta no preeka pagibbst, masga tai ar aufstu uhdeni waigu lihds ſchi atkal atſchilbst. Tad ſchi fahk bruhtganam stahſtiht, ka sawu lohſes zeddeli zeenmahte — naudas truhkuma deht vahredewuſi un ſchi atkal lohſes zeddeli ſawai jumprawai Anninaoi atſchinkojuſi. — Skrihweris to dabbujis dsirdeht arri friht us krehſlu un fahk waimanaht un rohkas ſchauagt; bet kas darrihts irr padarrihts! Ne nu naudas, nedſ dailas ſewas, bet tikkai nefsukka wezzene un behdas un — ka jaw pats prattifi — nem eers un dumpis bes galla nu mahjā. — Daita Annina, (jo ustizzibu Deews allashin atmakſa un ſwehti) — dabbuja ſawu leelu naudu un gitto brangu wihrū, un Deewu teikdama un jau-neem laudim to mahzibū auſſis eetſchukſtedama:

Neprezz pehz mantas, kas irr neeks
Iſſuhd tāpat kā azzu preeks. —
Kas uſtizzigi miheleja hā,
Un laulibā tā ſadohdahs,
Tee dīshwo laimigi!! E. J. S.

Dohſes likkumi.

Kahdā jaufā waffaras deenā Bruhſchu Kehnisch Prizzis tas leelais pa dahrſu erdamſ zaur leelu ſauſhu pulku, iſwell ſawu dohſi gribbedamſ tabaku ſchaukt. Tē peenahl kahdā wez ſurpneeka ſellis, kerr arri bes kahdas atwehleſchanas dohſe un atkal lauſhu pulkā eekſchā. Kehnisch pawehleja fullainim, ka to beskaunu, kas pee wiina dohſes gahjis, buhs uſmelleht un us pilli nowest. Wezzais ſellis us pilli aſwests, ſalihzis un drebbedamſ no bai-lehm ſtahjahs Kehnina preekſchā. Kehnisch ſcho bahrgi tā uerunna: „Kā tu warreji eedrohſchina-tees pee mannas dohſes eet?“ — Schis drohſchaks valizzis atbild: „Zeeniga Majestete! eſmu darrijs riktigi pehz dohſes likkumeem!“ Kehnisch brihnidamees praſſa: „Tā, woi tad tabakas-dohſei arr jaw kahdi likkumi? no tam gan wehl neko ne biju dsirdejſi.“ — Kā tad zeeniga Majestete, dohſes likkumi tahdi: ja ſchauzejs preekſch dohſes at-

taifſchanas ween u reiſi uſ dohſes wahla fitt, tas nosihme, ka weens pats-gribb ſchaukt; bet kahdi viwi reiſ fitt, tad parahda, ka ohts ſchauzejs arri tohp pee ſchauſchanas luhgts.“ — Kehnisch atbilddeja: „Tahdus likkumus gan wehl ne biju dsirdejſi. Bet es ne ſchauzu wiſ ar ſchahdeem un tahdeem no weenas dohſes. Lai tu zittā reiſe kahdinachana ne eekrihti mannā dohſe ſawus naggus baſt, tad ſchē tew ſchi dohſe no kurras tu jaw weenreis effi ſchauziſ, bet nu fargees no tam!“

M. S....t.

Ne kaitini ſuunus!

Preekſch kahdeem 9 goddeem notikka Bairu ſem-mē, Bambergas pilſatā, ſchis breefmigs notikku-mē. Kahdā baggats namneeks johkoja un ſpehleja lab-praht ar ſchunnelli, to wiffadi pluhkadame un rauſtida-mas. Suns ſahla nurdeht un jo pikts palift, bet fungam tas jo labbaki patikka un ſchis ſchunneli wehl wairak plehſa un rauſtija gan pee aſtes, gan pee ausim. Suns jo dikti eekaitinahts, lezz fungam azzis un ar ſohbeem druzgin waigu ee-ſtamiba. Naw leela waina un kungs par to moſ behda. Tē pehz 4 neddetahm kungs paleef traſks un ahr'-prahtā, fahk ſift un daufitees un naw ne-kahdā wihsé waldams. Kungs bij jaſlehds lehdēs. Jo kahdā traſkuma brihſhi uſnahza, tad ſohbus greesa, azzis grohſiſa, aplamus wahrdus runnaja un ka pats negantaſ ar rohkahm un kahjahn daufijsahs. Gan likla atſault dakterus, bet tee wairs ne warreja lihdſeht. Pehz kahdahm deenahm kungs breefmigā nahwē nomirra. Lohpu dakteri funni iſmeklejuſchi apleezinaja, ka funs itt nebuht ne eſſoht traſks, bet tikkai tā brihdi no lunga eekaitinahts warren niknis valizzis un tā ar piktu koh-deenu ſcho nelaimi padarrijs. — Mihli laſſitaji, eewehrojat ſcho notikku labbi! Wezzaki, ne lau-jat ſaweeem behrneem lohpinus nepareiſi mohziht, rauſtihſt un pluhkaht, jo lohpineem fahy. Un par daudi eekaitinati, tee warretu drihs jo aplamu po-hſtu padarriht.

Derrigs padohms.

Ar flohr-kalleem (kas bohdēs jeb apteeki dabbu-jami) warr muſħas, tahrpus un pelles iſdeldeht

un aisdſicht. Ar klohe-kalkeem warr lohti labbi lohpu-fehrgas, ihpaschi naggū-fehrgu nogreest, jeb to neskahdigū darricht. Masak paſibstams irr, ka tee paſchi ſawas fmalkas deht no zitteem lohpeem eenihſti tohp. Wiffas muſchu-ſortes, ihpaschi tahs negantahs duhrejas ſtakkos, tohp weenā naſki pawiſſam aisdſichtas, kad klohr-kalkus us dehla ueliklus ſtalli pa-augſti pakarr un weenu lohgu druzzin wallā atſtahj. Ta fmalka iſdſenn wiffas muſchias pa lohgu ahrā, kas agrumā aiftaſtams. — Klohr-kalki naw lohpeem nemas ſkahdigī, turprettim derrigī tapehz, ka tee jeblurru ſkahdigī gaſiu iſdelde. Saprohtams, ka ſchi leeta allachiu, wiſſmasak weenreis par neddelu, bruhkejama, kas lehti warr notikt tapehz, ka pee tam newaiſag leelu iſdohſchanu un eerikteſchanu. Iſtaba jeb zitta weeta ehkā, kur klohr-kalki irr, netohp no ſchurkahn un pellehm apmekleta: wiſſur behg ſhee kustoni, kur ſchi fmalka irr. Kahdā gaſtu-nammā mehginaja ſchohs kalkus bruhkeht, un reds: ſchurkas un pellems pa wiſſahm flaht peederrigahm ehkahn bij peepeschī nosudduſchā! No ſtahdeem warr arri zaur klohr-kalkeem kustonus lohti labbi atdiſht. Kahpostu-dahrſi irr no ſemmes-bluffahm, taurineem un tahrpeem pawiſſam atſwabbinati, kad tee ar klohr-kalki uhdeni apſprizetti tappuſchi. Schee kalki tohp uhdeni iſmehrjeti un tad ar aſtru farru ſlohu jeb muhrneeka pinseli apſprizze ſtahduſ, kad tik warr, walkarā jeb agrumā. Ta apſprizzehts Kahpostu gabbals netappa ne no weena tahrpa ais-

ſkahrtſ, turprettim zitti kahpostu-ſtahdi, kas tuwimā bija, tappa no tahrpeem pawiſſam apehſti. Preelſch tahrpu noturreſchanas un aidiſhſchanas no auglu-lohleem, nam labbala padohma, ka klohr-kalki. Waijag preelſch tam uemt 1 mahrz. Klohr-kalkus un tohs ſamaiſht ar $\frac{1}{2}$ mahrz. zuhku taukeem, ko tad ar parkulahm aptihtu un plahſteri iſspeſtu ap lohku ja-apſeen. Wiffi tahrpi nokriht no ſarreemi ſemme un neleen wairſ augſchā; ir pat taurini ſorgahs no katra lohka, kad lappas ar klohr-kalku uhdeni apſprizzetas. —Id.

S m e e k t i.

Kahds gudrineeks ſehdeja lihds ar ſaweeim bee-dream walkarā pee allus-glahſes. Te eenahza ſweschs mahzitajs gaſtu-kambark un apſehdahs pee ta paſcha galda pee walkarinahm. Muhsu gudrineeks greeſch wallodu us tizzibas-leetahm un eesahf neganti leelitees. „Nu es to ne tizzu, ka garſ irr; ko es ar mannahm azzim neredsu, to netizzu. Ko Juhs us tam ſakkat, zeenigs lungſ?“ — „Mih-lais nahburgs“, atbildeja mahzitajs, „Juhs redſeet, es ejmu te pee walkarinahm un ne preelſch ſtrihdeſchanahs. Juhs tapehz peedohſeet, kad Jums ihſi atbildu: Juhs netizzeet, ko Juhs ne-redſeet, ſakket Juhs? Nu, tad Juhs ir man wehleſeet. Jums teift: ka Jums ne lohtes fmadſeau galwā naw, jo no tam neko neredsu.“ — Gudrineeks tappa brangi iſſmeets. —Id.

Labbibas un prezzu tigrus Rihgā tai 25. Auguſti un Leepajā tai 18. Auguſti 1862 gaddā.

M a f f a j a p a r :	Rihgā.	Leepajā.	M a f f a j a p a r :	Rihgā.	Leepajā
	R. S.	R. S.		R. S.	R. S.
1/3 Tſchetw. (1 pñhrū) ruſdu 200 libds	2 20	2 20	1/2 puddu (20 mahrz.) dſelses . .	1 —	1 10
1/3 " (1 ") kweeſchu 400 —	4 25	3 80	1/2 " (20 ") tabaka . .	1 25	1 40
1/3 " (1 ") meeſchu 170 —	1 80	1 90	1/2 " (20 ") ſchēihtu appinu —	— —	2 50
1/3 " (1 ") auju . 120 —	1 30	1 20	1/2 " (20 ") ſchah. zuhku gall. —	— —	— —
1/3 " (1 ") ſtru . 275 —	3 —	2 50	1/2 " (20 ") frohna linnu 2 50	2 —	— —
1/3 " (1 ") rupju ruſdu milt.	2 20	2 25	1/2 " (20 ") braffa linnu 1 40	1 20	— —
1/3 " (1 ") bihdelet. 325 —	3 50	3 25	1 muzzu linnu ſehflu . . . 6 libds 7 25	— —	— —
1/3 " (1 ") " kweeſchu mil.	4 45	4 25	1 " ſilku . . . . 950 — 10 —	8 50	— —
1/3 " (1 ") meeſchu putr.	2 70	2 90	10 puddu ſarkanas fahls . . . . 6 —	— —	80 80
10 puddu (1 birkawu) feena . 350 —	4 —	3 —	10 " baltas rupjas fahls 5 75	80 80	
1/2 " (20 mahrz.) kweeſta 410 —	4 25	3 60	10 " fmalkas 5 75	80 80	

Bon der Censur genehmigt. Mitau, den 26. August 1862. Nr. 145.

A w i s c h u

peeliffums.

Missiones

Nr. 17.

finnas.

1862.

Jannas finnas.

Rihga. Mihleem missiones draugeem steidsamees to finnu doht, ka muhsu missionars Neringas, kas pehren no Widsemmes finodes jeb mahzitaju fa-eeschanas Wolmarē us Leipzigas pilatsu tikke atlaists, ka jo labbi missiones buhshanu eemahzitohs, schogadd 13. Mei mehnescha deenā Rihgā no Widsemmes bislapa un superdenta Waltera par mahzitaju irr eeswehtihts un pehz 30. Mei mehnescha deenā no Leipzigas, kad tur leelus missiones svehtkus swinneja, irr aissuhtihts us Rikta-Indiu. Taggad tas nu to garru juhras-zellu ar fuggi brauz un ka zerrejam drihs arri pee muhsu Lamuleefchu Luttera draudschm sawu svehto darbu us-nems. Lai Deews tas Rungs schim sawam jannam leezineekam schehligi palihds! — Skaidrakas finnas par fha missionara, ko virmo Widsemmes Luttera draudse pee paganeem nosuhtijusi, eeswehtschau un atlaishanu gan drihs dabbusim.

Gr.

Awrika walda pahr semmes-gabhalu Daomeju bresmigs un assinslahrigs kehniasch. kas allaschin ar apkahrtejahm walstum farro. Ne fenn bij atkal farru fahzis, eenaidneekus uswarrejis, winnu pilatsu nodedsinajis, tuhkf. notahwis un tschetrus tuhkf. fahkris un par wehrgeom mahjas pahr-weddis. Redseet, ta eet paganu semmē, kur Ewangeliuma gaisma ne spihd un kur kristiga wal-dischana truhkf.

—
Widdus-Awrika. Kahds Kattolu missionars raksta, ka triju mehneschu starpā diwpazmit missionari zaur to negantu neweffeligu gaiju Awrikā effoht beiguschees, un ka tapehz waijadse-schoht negribboscheem, missioni tē pamest.

—ld.

Enlantē ne fenn nomirra teizams missionaris Wolps no Weibersbaka, kas 24 gaddus ar leelu preeku un ne-apnikschau zaur pasauli gahjis Deewa svehtu wahrdū sluddinah un netizzigus laudis pee Jesus Kristus peewest. — Schis gohdiwihrs irr d'simmis schilhs, kas 17 gaddus wegs, kristigu tizzibu peenehmis, un jaw sehns, 12 gaddus wegs, ebreisku, lateinisku un greekeru valodu ar leelu mudribu mahzijees — un pehdigi kristigu tizzibu peenemdams svehtu Deewa wahrdū gudribu studeerejis, un tad kā missionaris Egiptē, Sihrijā, Palestīnā, Persijā, Mesopotamijā, Krimmē, Indijā, Arabijā un arri Seeme- Amerikā un zittas semmēs apkahrt staigajis un tur Deewa svehtu wahrdū fehklu tizzibā isfahjis, un — effoht Ahsiā buhdams simteem reisu nahwes-breesmās bijis, tak zaur Deewa Tehva schehligi paligu assachin no nahwes isglahbees un — sawā tehwasemimē nu, kur tas jaw dauds gaddus us d'shwiniometees — faldi pehz gruhtahm vuylehm nahwes-meegā laidees, zerrēdams tur winnā faulē tohs auglus no sawa baggata plaujama redseht.

C. F. S.

XLIX. Par Deewa walstibū paganu starpā.

(Skattees Nr. 16.)

Indianeru firðs taha, kahda jaw irr pee wifseem zilwekeem, kas sawam meesaspraham ween paklaufa un no ta d'shwia Deewa neka ne finn. Daschlahrt tee gan rahdahs labfiridigi un laipnigi, tee labprahrt sweschineekus pee fewis usnemm un apkohpj, bet arri lepni un leelmanni. Kas stiprakais un duhschigakais, tas pats arri tas labbakais; to gohdā turr, kas sawejus apgahda, ween-alga woi winsch to darra sagdams woi zittus no-

faudams; par eenaidneeku tohs, kom kahda manta, ko tam warr laupiht. Wini dsihwo ne behdadami par neneeku, ne gahdadami par nahkamu deenu; kuhtri pee darba, lihds kamehr bads speesch; meddischana un karrâ ne-apnikuschi. Allasch stohpu un bultes lihds nessahs, un kad kahds winnus aiseebis, tad ahtrak ne rimst neka eenaidneeka affinis islehuschi. Karrâ, kurrâ gandrihs bes mittefchanas dsihwo, prett eenaidneekem neganti, wezzus un jaunus, wisswairak seewas un behenus, kas schelastibas lihdsahs, bresmigi nomohza, brihscham tohs nokaudami, brihscham pa gabbaleem tohs sakappadami, brihscham teem dsihweem galwas-ahdu lihds ar wisseem matteem nodihradami. Zahdas nodihratas golwas-ahdas tee nofauz par skalveem. Jo wairak kahdam Indianerim tahdu skalpu irr, jo wairak winsch un wiss winna nams tohp gohdâ turrehts. Kad runnas turr par karra-usnemschana, tad ededfina leelu ugguni, un kad karssch nospreests, tad schkehpur eedurr semmê un nu wissi pojekahs un jukku jukkahm wissapfahr tam uggunim lehka un danzo. Wihreeschi pawissam plifki un ar sawadahm ehromtahm sihmehm no-mahleti, un schkehpur rohkâs wizzinadami, wairak siwehreem neka zilwekeem lihdsinajami, tikkai karra-bungas fitt. Kas zitkahrt mihsch tehos un prah-tigs saimneeks, tas pats tad kâ traks paleek: wiss, ko zitkahrt winsch mihleja, to taggad atmett, pats sawu meesu ar aseem nascheem ewaino un ar ilgu gaweschanu mehrdejahs, tahdâ wihsé gribbedams aprastees sahpes un mohkas vazeetigi iszeest. Kad eenaidneeku rohkâs ekriht, tad tohs wehl isfmediams bresmigâs mohkas mirst. Brandwihna derschana tee ne pasihst nekahdu mehru. Paschi gan atsihst un noschelio,zik daudi skahdes tee dabbu gaur jho ugguns-uhdeni un prakta-pohstian, — ta paschi brandwihna nosauz; to mehr to kahrigi dser, un kad peedsehrusches jo traffi un neganti, paschu seewas un behenus nokauj un sawâ starpa zits zittu kâ plehfigi swehri ar sohbeem kohschahs, kod zittu karra-rihku pee rohkas naw.

Scho vaganu tizjiba irr tahda, ka tee gan tizz rekhch wenu wissongstu Deewu, ko nosauz par Leelo Garra, kas debbesis un semmi un wissas zittas leetas eshoft roddijis; bet zitti no wineem tigg, ka schis Leelais Gars eshoft eegabjis kahdâ mescha-wehrsí woi wilka wei lahzi, woi

orti putnâ woi tschuhfskâ; gandrihs wissi kustoni, kas pa semmi rahpa, no wineem tohp zeeniti. Bes ta Leela Garra wehl eshoft semmakas kahrtas gorri, labbi un launi. Teem launeem garreem eshoft sows ihpats wirsneeks, ko fauz Oskik-Edde. Wissi jchee semmakas kahrtas garri tapat tohp zeeniti. Ikkatram zilwekam wehl eshoft ihpats gars peedohts, kas to glabba un sarga, un tas tam parahdahs sapni. Zittas Indianeru ziltis peeluhds hauli woi mehneshi, ko turr par dsihwo-keem ta Leela Garra; ihpashchi arri zeeni ugguni, ko fauz par wissi Indianeru wezz-tehwu. Kaupas-Indianereem ikkatram rihta faulei lezzoht tahda dee-wakalposchana. Tee wissi meesu apsmehre ar dubkeem, kahdu pufstundi kleeds un brehz prett fauli, tad masgajahs. Atkal zitti, kas dsihwo pee lihdsena juhras-lihksuma, peeluhds masas deewekli bilden, ko istaisa no nokautu eenaidneeku galwas-ahdahm, woi arri no kohla, kâ karra-deewekli, kas tikkai astoni zelli garschs ar sarkanu zekuli galwa; schim karru cesahkoht uppure juunus, daschahrt arri zilwekus. Muhsu laikos zilwekus gan ne uppure wairs, bet ne retti tas wehl noteek, ka zits uppure weenu ohtru pirksta-lohzekli woi wissi pirkstu. Tam Leelam Garram ikkatras pehz sows espehjchanas kahdu uppuri atueß; kad zittas leetas ne warr, tad sawu tabakas makfu eemett uppê. Tam Leelam Garram par gohdu sawadus dantschus turr un dseesminas dseed; tapat arri gave un neschehligi sawu meesu mehrde. Vahr wissahm zittahm leetahm burschanu zeeni. Ikkatras lihds nefsahs kahdu makfu, kurrâ schahdas tahdas pesteles glabba, ko pehz burwju padohma un pehz Leela Garra pamahjishchanas wehl behrns buhdams dabujis, lai ar tahm forgajahs no launeem garreem. Pehz saweem wirsneekem winni tohs burwju turr leelokâ gohdâ; kur kahda waijadisiba useet, no winnu apwahrdoschanahm zerre valigu; tee burwji ar bultehm schauj prett padebbescheem, lai leetus nahk, tee swilpo teem mescha-swebreem, lai meddischana labbi isdohdahs. Indianeri tizz, ka pee zilweku mirehchanas winnu dwehfle ne isnihkt. To labbu zilweku dwefseles pehz nabwes aiseijohf lobbâfiltâ semmê prett deenaë-widdus pussi; tur eshoft papilnam meddisjuma un wissi zittu kahribu; tadehl orri schkeem kappâ eeleaf stohyu un bultes, tabaku un pihpi, orri nasi un schkiltawos. To

launu zilwelu dwehselehm weenumehr jablandahs
pa mescheem un meeru nekad ne warroht atraft.

(Turplikam beigums.)

Jaunas finnas par Leipzigas Luttera missiones beedribas darbu Riht-Indias semmē.

1. Kā tumši Indias laudis zerre greku-peedohschānu dabbūt.

Rahds no muhsu Lutteru missionareem raksta par kahdu svehtu fallu leelā Kaweri uppē. Schinni fallā, ko sauž Srirauga, ikgaddōs Indijas vāgani svehti leelus svehtkus, par gohdu sawam deeweklam Wischnu; winni to fallu arri nosauz par „debbesu wahrteem.“ — Un us scheem „debbesu wahrteem“ ne-isfakkams lauschu pulks sanahk no wissahm leelas Indias semmes-mallohm, un atness baggatas dahwanas sawam elka-deewam: naudu, wissadus semmes un kohlu-auglus un wehrsches tee uppure un ar to dohma debbesis eepirktees. Indijeschu tizzibas grahamatās par to Deewu, ko schinni weetā pefauz un par tahs weetas svehtu buhschanu tā stahsta: Augstakais un svehtakais Deews debbesis irr Siwa; winsch debbesi un semmi irr vestijis, wisseem labbu darrjis, nahwes sahles pohtijis; winsch wissas leetas irr radjis. winsch arri wissas usturi un maita, pehz fawa labba prahā; Siwa dīshwo us augsta muhschigas dīshwoschanas kalna; leels Deewu pulks irr apkahrt winnu; milljoni svehtu zilwelu un neisskaitams svehtigu lauschu pulks winnam kalvo! Pee scha augstaka Deewa kahdu reis nahze tas svehtais weentulneeks Narathen. (Indijeschu tāhdus zilwokus, kas weentulibā dīshwo, turr par svehtem un Deewam lihdsigeem.) Schis to Deewu peeluhdse fazidams: Rungs, Deews! es wissas leetas finnu un pasihstu kas irr augšchejā, widdejā un appakshejā pasaule, — finnu labbi zik to svehtu weetu un svehtu uppju irr pasaule. Bet muhscham tāhdū svehtu neds tāhdū skaitu weetu ne esmu redsejis, kā to fallu: Srirauga; schahs salas gohdbiu ne es warru gan isteikt, neds orri kahds zits to warr eedrohscinates. Ak Deews! es esmu isslahpis vebz tawee mīshwibas wahrdeem kahrodams, no ta laika, kad tevi pehdigu reis dīrdeju runnajoh, lihds schai deenai. Tadeht es tevi luhdsu, rahdi sawam kālpam to leelu mihle-

stibū un schehlastibu kā tu man wehl ohtru reis dohdi skattitees tahs svehtas weetas skaitumu un gohdbiu. Kad tas augstais Deews, Siwa, to dīrdeja, winsch preezajabs un fazzijs: Mihlais Narathen! kas tahs weetas gohdbiu gribbetu isteikt kā penahkahs, tas tāhdū teikschānu muhschigi ne warretu beigt; jo tur waijadstu 10 tubst. Deewu gaddi. Bet es ar itseem wahrdeem gribbu flāweht to fallu Sriraugu. Kaweri uppē. Kas us Sriraugu nāk muhscham ellē netiks eegahsts, nabwes jahpes un jānas veedsimschanas mohkas no ta tiks atnemtas. (Indijeschu mahza, kā kauneem zilwekeem pehz mirschanas no jauna effoht japeedsem un winnu dwehselehm jāstaiga zaur wissadu lohpu un svehru meesahm, kamehr atkal warr eeet zilwelu meesās). — Tadeht saprattigi laudis pasaule steigsees us scho weetu nahkt, schē usluhkoht Deewa nammus, schē masgatees uppē, preesterem kāpohit un winneem dahwanas doht. Kad kahds pa zellu eedams us scho weetu paleek wahjsch, jeb ar eenaidneekem fatekahs, jeb pee kahda akmina dāusahs, jeb ar grehzineekem beedrojabs, jeb mello, — tad tam tikkai ja-isfakta tas Deewa wahrds „Rauga,“ — tad nekahda nelaime neds strahpes pee winna ne warrehs peekertees. Kad winsch diwreis fazzijs to wahrdu „Rauga,“ — tad wissi grehki tam buhs peedohti. ko wissā muhschā, un arri preeksch sawas veedsimschangās irr darrjis, un wissa pasaule winna flāwehs. Un kad kahds simts juhdses buhdams no tahs svehtas Srirauga fallas to tikkai prahā veeminnehs un sawas dohmas us winna greefis, tad winnam un winna behrneem un behrnu behrneem wissi grehki taps peedohti.“

Tā tee Indijeschu paganu-preesteri tohs nabbaga laudis mahza sawu grehku-peedohschānu mēleht pee deewelkeem un ar svehtas uppes ihdeni sawu nefchikstibū nomasgaht. — Kad nu atkal pehrnā gaddā dauds tukstoschi lauschu us leeolem svehtkeem bija sanahkūchi. — tad muhsu missionari arri gahje us turren, un laudis mahzija kā winna tizziba effoht wiltiga, kā no tahs uppes un no sawa elka-deewa nomma muhscham grehku-peedohschānu ne dabbuschoht; winna arri Indijeschēem dauds grahamatinas isdallija, kur muhsu kristīgas

tizzibas mahzibas bija issekaidrokas, un paganu blehni israhditi; lai tad Deews schehligais missio-naru wahrdus un grahmatinas fwehti ka dauds tumfchineki atgreestohs, un schkifstischana fahktu melscht ne pee Siraugas Deewa-namma un Kä-weri uppes, bet pee ta schkifsta Deewa Jephra affins uppehm, un pee ta altara, kas stahw Golgatas kalmâ! —

B. un P.

Sluddinashanas.

Illustes aprinkî no nahkoscheem Jurgeem, 23 Scha-Aprila 1863, tohp 2 muischeles, kas pee Lankumuisch as (Feldhof) peederrigas, us arrenti dohtas. Klah-takas finnas Jelgawâ, Janfohna nammâ, is mehnescha 4tâ deenâ warr dabbuht pee atbraukuscha Illustes puhrmannia un namneeka Arnolda. 1

Jaunas sortes pehwes atkal dabbujamas Jelgawâ pee H. Schmähmann. 1

Mikkeliu gadda-tirgus Kandawas meestinâ ne fâ lihds schim tâl 29tâ Septembera deenâ, bet scho-gadd schihdu sweldeenas deht tâl 2tâ Oktobera deenâ taps noturrechts. Meestina preefschneeks. 2

Schahdi pee Nerretas-Leel-Salwes-Daudswasses muischahm peederrigi semmes- un nohmas- (arrentes) gabbali taps no 12ta Juhua 1863 us diwpazmit gaddeem, ween pakkat ohtra, us nohmu (arrenti) isdohti:

Nerretas muischha ar muischas krohgu	
Nerretas uhdens-fudmallas im fudmallu-krohgs arr basniz-krohgu	
Wridrikska muischha (Friedrichshof)	
Altonas muischha	
Sussejas muischha ar wehja-fudmallahm	
Pehtera muischha (Peterhof)	
Kalna muischha (Berghof)	
Sallasmuischha (Holmhof)	
Daudswasses muischha ar wehja-fudmallahm	
Leel-Salwes muischha ar wehja-fudmallahm	

Tadeht nu buhs tanni mahjokli ta appafohliksita weetneka no Grahwa Schuwalowa muischahm Jelgawâ tanni 15tâ Janwari 1863 Jelgawas Instanzfikretera funga ammata-weetas preefschâ isfohliksana, kurekâ faktis to angshâ apfihmetu nohmas- gabbalu ihpashi isfohliksita taps. To nohmas- un isfohliksanas- buhshchanu warr dabbuht finnaht no 1ma Novembera f. g. Jelgawâ pee appafohliksita, Leel-Salwê pee meschalunga Michalowska un Pehterburga wirspilsmarschalla funga Schuwalowa leelafajâ kantori pee Moikas, netahku no farkana tilta, Tahla nammâ Nr. 58.; abbejâs beidsamâs weetas warr arri tâhs fahrtes redseht. Tapehz nu tohp wissi nohmneeki, kam luste us tam, usaizinati 15tâ Janwari 1863 pulfsten 9 no rihta appafohliksita mahjokli us isfohliksana nonahst, fur ta norakstischana (Zuschlag) tanni paschâ terminâ notiks. 3

Ustizziga mohdere, kas fawu animatu gruntigi proht, kohti labbu weetu ar leelu mohdere- fchanu ware dabbuht. Lai peeteizabs Jelgawâ, Alwischu nammâ. 1

Nuvat dabbuhts jauns

Vinnu wassaras-fweests tohp pahrdohts Amerikaneeschu dampfudmallâs, rahts-funga Schaara nammâ pee Schwimm-wahreem 1 Rihgâ. Carl Chr. Schmidt.

Tè isfluddinaju, fa pee mannim Pastes eelâ tai nammâ ar to jauno Nr. 11. warr dabbuht pirkt: bruhketa s klawerees un labbu feenas-pulfseni, las uswilsks eet 8 deenas. Pee ehrgelneeka Blankenburga par tâhm klawereehm warr dabbuht skaidrakas finnas. Haussmann, fedleneeka meisteris. 1

Ohsolmuischas (Paulsgnade) Kangeru fain-neekam tanni nakti no 20ta us 21mo Augustu f. g. no lanka gaischi bruhns srigs, 12 gaddus wezz un us labbo ozzi alts, ar falteem ratteem, nosagts. Kas par scho sahdsibu skaidru finnu dohs peeminnetam fainneekam jeb Ohsolmuischas pagasta tesai, dabbuhs 10 rubulus pateizibas naudas. 2

Dahrjs.	Arrama semme.	Plawas.	S em m e s g a b b a l i .		Arehki- naischana sit za muisch- anett.
			Ganni- bas.	S. Mbl.	
D e f f e t i n a s .					
4,37	255,33	199,15	53,77	1577	
1,45	8,37	7,12	8,57	900	
0,64	91,84	105,03	35,25	460	
0,49	152,12	118,31	67,96	761	
0,96	231,13	162,97	48,35	1387	
0,48	52,61	71,43	16,38	264	
0,56	95,98	89,29	16,52	480	
0,38	65,63	47,49	25,20	329	
2,08	136,49	158,22	55,36	683	
2,58	167,35	183,05	59,07	837	

Oberhofgericht-Adwokats Borkampff-Laue.